03/07/2026

Το αίμα των μαρτύρων και η αντοχή της Εκκλησίας

/ Γνώμες

- **Γράφει ο Πέτρος Δ. Δαμιανός, Δρ. Φιλοσοφίας – Διδακτικό Προσωπικό ΕΜΠ**

Αν κάποιος παρατηρήσει την ιστορία του Χριστιανισμού χωρίς προκαταλήψεις, δύσκολα δεν θα σταθεί με απορία μπροστά σε ένα παράδοξο. Πρόκειται για μια πίστη που γεννήθηκε μέσα σε διωγμούς, αναπτύχθηκε μέσα σε εχθρότητα και πορεύτηκε επί δύο χιλιάδες χρόνια μέσα από αμέτρητες δοκιμασίες. Κι όμως, εξακολουθεί να υπάρχει.

Οι πρώτοι χριστιανοί δεν διέθεταν ούτε στρατούς ούτε πολιτική εξουσία. Δεν είχαν πλούτο ούτε επιρροή. Είχαν μόνο την πεποίθηση ότι ο Χριστός αναστήθηκε και ότι η ζωή νικά τον θάνατο. Για αυτή την πίστη πολλοί οδηγήθηκαν στα αμφιθέατρα της Ρωμαϊκής Αυτοκρατορίας, στα θηρία, στον αποκεφαλισμό και στη

φωτιά. Δεν αντιστάθηκαν με τα όπλα· αντιστάθηκαν με την υπομονή, την προσευχή και τη συγχώρηση. Εκεί όπου οι διώκτες περίμεναν να σβήσει η νέα πίστη, γεννιούνταν νέοι πιστοί.

Δεν είναι τυχαίο ότι ο Τερτυλλιανός έγραψε πως «το αίμα των μαρτύρων είναι σπόρος της Εκκλησίας». Εκεί όπου ο άνθρωπος βλέπει το τέλος, ο Θεός γεννά μια νέα αρχή.

Η ιστορία δεν σταμάτησε στους πρώτους αιώνες. Ο Χριστιανισμός γνώρισε διωγμούς σε διαφορετικές εποχές και από διαφορετικά καθεστώτα. Άλλοτε από αυτοκρατορίες, άλλοτε από ολοκληρωτικά κράτη, άλλοτε από φανατισμό που επικαλούνταν τη θρησκεία και άλλοτε από ιδεολογίες που διακήρυσσαν πως η θρησκεία έπρεπε να εξαφανιστεί.

Στον εικοστό αιώνα, εκατομμύρια άνθρωποι βρέθηκαν αντιμέτωποι με διώξεις εξαιτίας της πίστης τους. Στη Σοβιετική Ένωση χιλιάδες ιερείς, μοναχοί και λαϊκοί φυλακίστηκαν ή εκτελέστηκαν. Σε πολλές περιοχές της Μέσης Ανατολής, της Αφρικής και της Ασίας, μέχρι και σήμερα, χριστιανικές κοινότητες ζουν υπό τον φόβο της βίας, της εξορίας ή ακόμη και του θανάτου. Οι μορφές των διωγμών αλλάζουν· η ουσία τους παραμένει η ίδια: να σιωπήσει η μαρτυρία του Ευαγγελίου.

Κι όμως, η Εκκλησία εξακολουθεί να υπάρχει.

Αυτό δεν σημαίνει ότι δεν πληγώνεται. Δεν σημαίνει ότι δεν κάνει λάθη. Δεν σημαίνει ότι δεν υπάρχουν περίοδοι παρακμής ή άνθρωποι που προδίδουν το πνεύμα του Χριστού. Η ιστορία της Εκκλησίας είναι ιστορία αγίων αλλά και αμαρτωλών. Ωστόσο, πίσω από την ανθρώπινη αδυναμία φαίνεται να υπάρχει μια αξιοθαύμαστη αντοχή που δεν εξηγείται εύκολα μόνο με κοινωνιολογικούς ή πολιτικούς όρους.

Σήμερα η Ευρώπη αλλάζει. Η δημογραφία μεταβάλλεται, νέοι πληθυσμοί εγκαθίστανται, οι θρησκευτικές ισορροπίες μετακινούνται και η ίδια η χριστιανική ταυτότητα μοιάζει να εξασθενεί σε πολλές κοινωνίες. Ταυτόχρονα, σε αρκετά μέρη του κόσμου, οι διώξεις κατά των χριστιανών συνεχίζονται με τρόπο που θυμίζει άλλες εποχές.

Είναι φυσικό πολλοί πιστοί να αισθάνονται ανησυχία για το μέλλον. Να αναρωτιούνται αν η Ευρώπη θα παραμείνει χριστιανική, αν οι επόμενες γενιές θα γνωρίζουν τον Χριστό ή αν έρχονται νέες δοκιμασίες.

Ίσως όμως το ερώτημα δεν είναι αν θα υπάρξουν νέοι διωγμοί. Η ιστορία δείχνει ότι πάντοτε υπήρξαν. Το πραγματικό ερώτημα είναι αν θα υπάρξουν νέοι

μάρτυρες. Όχι απαραίτητα μάρτυρες του αίματος, αλλά άνθρωποι που θα μαρτυρούν τον Χριστό με τη ζωή τους, με την αγάπη τους, με την αλήθεια τους και με την ειρήνη τους.

Η δύναμη της Εκκλησίας δεν βρισκόταν ποτέ στην πολιτική ισχύ ούτε στους αριθμούς. Όταν στηρίχθηκε μόνο στην κοσμική δύναμη, συχνά αποδυναμώθηκε πνευματικά. Όταν όμως έμεινε πιστή στον Εσταυρωμένο και Αναστημένο Χριστό, ακόμη και μέσα στις μεγαλύτερες θλίψεις, ανέδειξε αγίους.

Γι’ αυτό η ελπίδα του χριστιανού δεν στηρίζεται στις δημοσκοπήσεις ούτε στις δημογραφικές προβλέψεις. Δεν στηρίζεται στην ευνοϊκή στάση των κυβερνήσεων ούτε στην πολιτισμική κυριαρχία μιας εποχής. Στηρίζεται στην υπόσχεση του ίδιου του Χριστού ότι «θα οικοδομήσω την Εκκλησία μου και οι πύλες του Άδη δεν θα υπερισχύσουν εναντίον της».

Αν η Εκκλησία άντεξε τη Ρώμη, τις αυτοκρατορίες, τις επαναστάσεις, τους ολοκληρωτισμούς και τόσους αιώνες διωγμών, τότε ο χριστιανός έχει λόγο να ελπίζει ότι θα αντέξει και τις δοκιμασίες του δικού μας αιώνα.

Ίσως οι επόμενες δεκαετίες να είναι δύσκολες. Ίσως ζητηθεί από τους πιστούς μεγαλύτερη ομολογία, περισσότερη ταπείνωση και περισσότερη θυσία. Αλλά η ιστορία των δύο χιλιάδων ετών διδάσκει κάτι βαθιά παρήγορο: κάθε φορά που κάποιοι πίστεψαν πως είχαν νικήσει τον Χριστό, τελικά διαπίστωσαν ότι Εκείνος συνέχιζε να ανασταίνεται στις καρδιές των ανθρώπων.

Και όσο υπάρχουν άνθρωποι που αγαπούν τον Χριστό περισσότερο από τον φόβο τους, το αίμα των μαρτύρων –είτε κυριολεκτικά είτε ως θυσιαστική μαρτυρία ζωής– θα συνεχίζει να γίνεται σπόρος ελπίδας για την Εκκλησία και για τον κόσμο.

(Πηγή: pemptousia.gr)